

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

30 במרץ 2026

1189

י"ב בניסן התשפ"ו

עמוד

180	הצעת חוק תאגידי מים וביוב (תיקון מס' 20) (הפעלת שירותי מים וביוב על ידי רשות מקומית), התשפ"ו-2026
188	הצעת חוק תאגידי מים וביוב (תיקון מס' 21) (הפעלת שירותי מים וביוב על ידי רשות מקומית), התשפ"ו-2026

מתפרסמות בזה הצעות חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת הכלכלה של הכנסת:

הצעת חוק תאגידי מים וביוב (תיקון מס' 20) (הפעלת שירותי מים וביוב על ידי רשות מקומית), התשפ"ו-2026

1. תיקון סעיף 2 בחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 2 –

(1) ההגדרה "המועד הקובע" – תימחק;

(2) בהגדרה "חברה", במקום "ו-6ב" יבוא "ו-6ג";

(3) בהגדרה "רשות מקומית", במקום "ו-6ב" יבוא "ו-6";

(4) אחרי ההגדרה "רשות מקומית בלא חברה" יבוא:

"רשות מקומית מפעילה" – רשות מקומית המפעילה בעצמה את שירותי המים והביוב שבתחומה;

ד ב ר י ה ס ב ר

מים וביוב (תיקון מס' ...), התשפ"ה-2025, שפורסם לציבור ביום י"ב בתמוז התשפ"ה (8 ביולי 2025). לפי דברי ההסבר לתזכיר, בחינה שנערכה במשרד האנרגיה והתשתיות העלתה שהתנאי המרכזי ההכרחי לניהול נכון, יעיל ושוויוני של משק המים והביוב, הוא קיומו של משק כספים סגור שימש את משק המים והביוב. באותה בחינה התברר גם כי לניהול עצמאי של משק המים בידי הרשות המקומית יש יתרונות, ולכן מוצדק לשנות את העיקרון הקובע כיום בחוק ומחייב ניהול משק המים והביוב של רשות מקומית באמצעות תאגיד מים וביוב בלבד. בהמשך לכך הוצע במסגרת התזכיר לאפשר לרשויות מקומיות שיעמדו בתנאים המפורטים בו, שמוצע לאמצעם כעת בשינויים מסוימים, לנהל את משק המים והביוב בתחומן בעצמן. בדברי ההסבר לתזכיר צוין עוד כי ביטול החובה להפעיל את שירותי המים והביוב באמצעות תאגיד מים וביוב צפוי להביא להפחתת הנטל האסדרתי המוטל על משק המים והביוב וכן להאחדת האסדרה החלה על תאגידי המים והביוב והרשויות המקומיות המנהלים את משק המים והביוב. זאת, לשם ייעול ניהולו של משק המים והביוב, חיזוק התיאום בין צורכי משק המים והביוב ובין מטרות אחרות של הרשות המקומית, בפרט בתחום פיתוח ותחזוקה של תשתיות המים והביוב, וכן לשם שיפור השירות לתושבי הרשות המקומית.

סעיף 1 מוצע למחוק את ההגדרה "המועד הקובע", שהוא המועד המחייב להעברת הפעלתם של שירותי המים והביוב לחברה אזורית. עוד מוצע להוסיף לחוק הגדרה של "רשות מקומית מפעילה" – רשות מקומית המפעילה את שירותי המים והביוב בתחומה בעצמה. עוד מוצעים תיקונים בהגדרות המפנות לסעיף 6ב לחוק שמוצע לבטלו.

כללי חוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001 (להלן – החוק), מחייב עיריות ומועצות מקומיות, משנת 2007 ואילך, להפעיל את שירותי המים והביוב שבתחומן באמצעות חברה שהוקמה לפי הוראות החוק (להלן – תאגיד מים וביוב). נוסף על כך בשנת 2013 התקבל בכנסת, במסגרת חוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013, תיקון מס' 6 לחוק, שקבע כי החל במועד שנקבע לשם כך בחוק, רשויות מקומיות ותאגידי מים וביוב לא יהיו רשאים להפעיל את משק המים והביוב שבתחומם אלא באמצעות חברות אזוריות, שיספקו שירותי מים וביוב לכמה רשויות מקומיות. המועד לקיום חובה זו נדחה מאז שוב ושוב, ולאחרונה נדחה ליום כ"ב בטבת התשפ"ז (1 בינואר 2027).

בשנים שחלפו מאז נכנסה לתוקף החובה להפעיל את שירותי המים והביוב העירוניים באמצעות תאגיד מים וביוב, התעוררו קשיים ביישומה ובאכיפתה, וחלק מהרשויות המקומיות לא הקימו תאגידי מים וביוב כמתחייב לפי החוק אלא המשיכו לנהל בעצמן את משק המים והביוב שבתחומן. מטרתה של הצעת חוק זו היא לאפשר לרשות מקומית העומדת בתנאים שיפורטו להלן לעניין איתנותה הפיננסית, ניהול משק המים והביוב בתחומה ויעילותו של מערך הגבייה שלה, להפעיל בעצמה את שירותי המים והביוב שבתחומה, בלא צורך בהקמת תאגיד מים וביוב או בהצטרפות לחברה אזורית. ההסדר המוצע יחול הן על רשויות מקומיות שכבר הקימו תאגיד מים וביוב והן על רשויות מקומיות שטרם עשו כן, כפי שיפורט להלן.

הצעת החוק מבוססת חלקית על תזכיר חוק תאגידי

¹ הצעת חוק מס' 1339/25/פ (מספר פנימי: 2197981), הועברה לוועדה ביום כ"ז בכסלו התשפ"ו (17 בדצמבר 2025).

¹ ס"ח התשס"א, עמ' 454; התשפ"ו, עמ' 286.

2. בסעיף 6א (א) לחוק העיקרי, אחרי "מיום תחילתו של חוק זה" יבוא "ולא ניתן אישור כאמור תיקון סעיף 6 בסעיף 1א6".
3. בסעיף 6א לחוק העיקרי -
(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:
"א) לא ניתן אישור לרשות מקומית להפעיל בעצמה את שירותי המים והביוב שבתחומה כאמור בסעיף 1א6, או שלדעת שר האנרגיה והתשתיות, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות, חדלו להתקיים התנאים להפעלה עצמית כאמור באותו סעיף, תחויב הרשות המקומית להפעיל את שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות חברה";
- (2) בסעיף קטן (ג), אחרי "רשות מקומית" יבוא "שלא מתקיימים בה התנאים כאמור בסעיף 1א6".
4. אחרי סעיף 6א לחוק העיקרי יבוא:
"הפעלת שירותי מים וביוב על ידי רשות מקומית 1א6. א) רשות מקומית ששירותי המים והביוב שבתחומה לא מופעלים בידי חברה, רשאית להיות רשות מקומית מפעילה, אם מועצת הרשות המקומית קיבלה החלטה על כך, ובלבד שראש הרשות המקומית הצביע בעד ההחלטה, ואם ניתן אישור מאת שר האנרגיה והתשתיות, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות, כי מתקיימים לגביה התנאים האמורים בסעיף קטן (ב).
ב) רשות מקומית תהיה רשות מקומית מפעילה כל עוד מתקיימים בה תנאים אלה:
(1) פחת המים שלה אינו עולה על שיעור שיקבע שר האנרגיה והתשתיות, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 4 מוצע לקבוע את התנאים שבהתקיימם תורשה רשות מקומית להיות לרשות מקומית מפעילה, ולהמשיך לפעול כרשות מקומית מפעילה. תנאים אלה נועדו להבטיח כי משק המים והביוב ברשות המקומית המפעילה ימשיך להתנהל באופן מיטבי ויעיל, וכי הכספים שתגבה הרשות המקומית בשל שימוש בשירותי מים וביוב, ישמשו לתחזוקת התשתיות הנדרשות לשם מתן שירותים אלה ופיתוחן.

לסעיף 1א6 המוצע

מוצע להבחין בין רשות מקומית ששירותי המים והביוב שבתחומה אינם מופעלים בידי תאגיד מים וביוב והיא מעוניינת להיות רשות מקומית מפעילה, ובין רשות מקומית שמפעילה את השירותים האמורים באמצעות תאגיד מים וביוב, אך מעוניינת להעביר אליה את הפעלת השירותים האמורים ולהיות לרשות מקומית מפעילה.

לפיכך מוצע לקבוע שרשות מקומית ששירותי המים והביוב שבתחומה לא מופעלים בידי תאגיד מים וביוב תידרש לעמוד בתנאים שלהלן כדי להיות רשות מקומית מפעילה ותוכל להיות כזאת כל עוד התנאים מתקיימים לגביה: ראשית, על מועצת הרשות המקומית לקבל החלטה

סעיף 2 סעיף 6א (א) לחוק קובע כי אם רשות מקומית לא החליטה על הפעלת משק המים והביוב שבתחומה באמצעות תאגיד מים וביוב בתוך המועד האמור בו, מועצת הרשות הממשלתית למים וביוב (להלן - מועצת הרשות הממשלתית) רשאית להורות לה להקים תאגיד כאמור. מוצע לקבוע כי הוראות הסעיף האמור לא יחולו אם ניתן לרשות המקומית אישור להפעיל את משק המים והביוב שלה בעצמה, לפי ההסדר המוצע.

סעיף 3 סעיף 6א לחוק קובע כי רשות מקומית לא תפעיל בעצמה את שירותי המים והביוב שבתחומה החל מהמועד האמור בו אלא באמצעות תאגיד מים וביוב. מאחר שלפי ההסדר המוצע, רשות מקומית תוכל להפעיל את משק המים והביוב שבתחומה בעצמה, בכפוף לתנאים שיפורטו להלן, מוצע לקבוע כי רק אם לא ניתן לרשות המקומית אישור להפעיל בעצמה את שירותי המים והביוב בתחומה, או אם לדעת שר האנרגיה והתשתיות (להלן - השר), לאחר התייעצות עם מועצת הרשות הממשלתית, חדלו להתקיים באותה רשות מקומית התנאים להפעלה עצמית כאמור, תחויב אותה רשות להפעיל את שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות תאגיד מים וביוב.

- (2) שיעור הגבייה בעד שירותי מים וביוב אינו נמוך משיעור שיקבע שר האנרגיה והתשתיות, לאחר התייעצות עם שר הפנים ושר האוצר;
- (3) היא עומדת ב־85% לפחות מתוכנית הפיתוח שלה, שנקבעה או אושרה לפי סעיפים 21 ו־112;
- (4) היא ממלאת אחר הוראות סעיפים 2א6 עד 4א6, ובכלל זה מנהלת את משק המים והביוב שלה כמשק כספי סגור;
- (5) היא עומדת בתנאים לעניין איתנות פיננסית כפי שקבע שר האנרגיה והתשתיות, לאחר התייעצות עם שר האוצר ושר הפנים.

(ג) הופעלו שירותי המים והביוב של רשות מקומית באמצעות חברה, רשאית רשות מקומית כאמור לבצע את הפעילות כאמור בעצמה ולהיות רשות מקומית מפעילה, אם מועצת הרשות המקומית קיבלה החלטה על כך, ובלבד שראש הרשות המקומית הצביע בעד ההחלטה, ואם שר האנרגיה והתשתיות, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות, אישר כי במהלך תקופה שתקבע מועצת הרשות בכללים, מתקיימים לגבי החברה התנאים הקבועים בסעיף קטן (ב)(1) ו־(3), ולגבי הרשות המקומית - אם התקיימו כל אלה:

- (1) שיעור גביית הארנונה על ידי הרשות המקומית לא פחת מ־80% או משיעור אחר שקבעו השרים;
- (2) היא עמדה בתנאים לעניין איתנות פיננסית שנקבעו לפי סעיף קטן (ב)(5);
- (3) היא ניהלה משק כספי נפרד לכספי הפיתוח שלה בהתאם להוראות כל דין.

ד ב ר י ה ס ב ר

הפיתוח למשק המים והביוב שלה שנקבעה בהתאם להוראות החוק; תנאי זה נועד להבטיח כי ההשקעות בתשתיות משק המים והביוב של הרשות המקומית מתבצעות כסדרן ולא ייפגעו בשל כך שהרשות המקומית תפעיל את משק המים והביוב שלה בעצמה;

- הרשות המקומית מנהלת את משק המים והביוב שלה כמשק כספי סגור - כלומר הכספים שנגבים בעד שירותי מים וביוב ישמשו אך ורק למטרות תפעול משק המים והביוב בתחומה ופיתוחו.

לעניין רשות מקומית ששירותי המים והביוב שלה מופעלים באמצעות תאגיד מים וביוב ומעוניינת להעביר אליה את הפעלת השירותים האמורים ולהיות לרשות מקומית מפעילה, מוצע לקבוע כי גם בעניינה נדרשת החלטה בעניין במועצת הרשות המקומית שראש הרשות

בעניין, ובלבד שראש הרשות המקומית יצביע בעד ההחלטה; שנית, על הרשות המקומית לקבל אישור מאת השר, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות הממשלתית, כי מתקיימים לגביה תנאים שמטרתם להבטיח כי משק המים והביוב שלה מנוהל באופן יעיל, כמפורט להלן:

- פחת המים של הרשות המקומית אינו עולה על שיעור שייקבע בתקנות, ושיעור הגבייה שלה בעד שירותי מים וביוב אינו פוחת משיעור שייקבע בתקנות. תנאים אלה הם אמת מידה לאיכות וליעילות של ניהול משק המים והביוב בידי הרשות המקומית;

- הרשות המקומית עומדת בתנאים לעניין איתנות פיננסית שייקבעו בתקנות;

- הרשות המקומית עומדת ב־85% לפחות מתוכנית

(ד) על רשות מקומית מפעילה יחולו ההוראות לפי חוק זה החלות על חברה, אלא אם כן קבעו שר האנרגיה והתשתיות ושר הפנים כי ההוראות האמורות לא יחולו או יחולו בשינויים כפי שיקבעו.

(ה) (1) רשות מקומית מפעילה תדווח לממונה אחת לשנה על קיום התנאים האמורים בסעיף קטן (ב), בצירוף מסמכים המעידים על כך; ראה הממונה כי הרשות המקומית אינה עומדת בתנאים האמורים, ידווח על כך לשר האנרגיה והתשתיות.

(2) מועצת הרשות רשאית לקבוע בכללים הוראות לעניין מידע ומסמכים שרשות מקומית מפעילה תידרש להגיש לממונה מדי שנה, כדי לבחון את המשך התקיימותם של התנאים הקבועים בסעיף קטן (ב) לגביה.

(ו) (1) נוכח שר האנרגיה והתשתיות, לפי הודעת הממונה כאמור בסעיף קטן (ה)(1) ולאחר התייעצות עם מועצת הרשות, כי לא מתקיימים ברשות מקומית מפעילה התנאים הקבועים בסעיף זה, יורה לה להקים חברה או להצטרף לחברה, לפי העניין, בתום תקופה כפי שיוורה לה, שלא תעלה על שנה.

(2) על אף האמור בפסקה (1), לא יורה השר כאמור באותה פסקה, אם נוכח, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות, כי אי-העמידה בתנאים, למעט תנאים כאמור בסעיפים 2א6 ו-4א6, היא זמנית וצפוי שהרשות המקומית תעמוד בתנאים האמורים עד תום אותה שנה; במקרה כאמור, ישוב ויבחן השר את עמידת הרשות המקומית בתנאים בתום תקופה שיקבע לגביה, שלא תעלה שנה כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

מפעילה, היא תהיה כפופה לתנאים המפורטים בהסדר המוצע ותורשה לפעול כרשות מקומית מפעילה רק כל עוד הם מתקיימים בה. רשות מקומית מפעילה תדווח לממונה על ענייני תאגידי מים וביוב שמונה לפי החוק (להלן – הממונה), אחת לשנה, על קיום התנאים המתמשכים לפעולתה ככזאת. אם הממונה יראה כי הרשות המקומית אינה עומדת בתנאים אלה, הוא ידווח על כך לשר, ואם השר ייווכח כי אכן לא מתקיימים בה התנאים לפעולה כרשות מקומית מפעילה, הוא יורה לרשות המקומית להקים תאגיד מים וביוב או להצטרף לחברה אזורית שתפעיל את משק המים והביוב בתחומה, בתוך שנה, אלא אם כן ייווכח כי אי-העמידה בתנאים היא זמנית. מוצע להסמיך את השר להאריך תקופה זו בתקופה של עד שלוש שנים במצטבר, אם ייווכח כי התקיימו נסיבות מיוחדות שמנעו מהרשות המקומית להקים תאגיד מים וביוב או להצטרף לחברה אזורית במועד.

המקומית הצביע בעדה, וכן היא תידרש לקבל אישור מאת השר, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות הממשלתית, כי מתקיימים לגבי תאגיד המים והביוב הפועל בתחומה התנאים שפורטו לעיל לעניין פחת מים ותוכנית הפיתוח. אותה רשות מקומית תידרש לעמוד בתנאים נוספים, הנוגעים לכך שבמועד בקשתה להיות רשות מקומית מפעילה היא אינה מפעילה את שירותי המים והביוב שלה בעצמה, כמפורט להלן:

- היא עומדת בתנאים לעניין איתנות פיננסית שיקבעו בתקנות;
 - שיעור גביית הארנונה על ידי הרשות המקומית אינו נמוך מ-80% או משיעור אחר שיקבע בתקנות;
 - היא מנהלת משק כספי נפרד לכספי הפיתוח שלה.
- מעט שרשות מקומית כאמור תהיה לרשות מקומית

(ז) הורה השר כאמור בסעיף קטן (ו)(1), לא יסופקו שירותי המים והביוב בידי הרשות המקומית המפעילה עד לתום התקופה שהורה השר כאמור באותו סעיף קטן; השר רשאי להאריך לגבי רשות מקומית כאמור את התקופה כאמור, אם נוכח כי התקיימו נסיבות מיוחדות שמנעו ממנה להקים חברה או להצטרף לחברה במועה, ובלבד שלא תוארך תקופה כאמור לתקופה העולה על שלוש שנים במצטבר.

2א6. (א) רשות מקומית מפעילה תקים ותנהל חשבון בנק ייעודי נפרד שימש לכספי משק המים והביוב שבתחומה בלבד (בחוק זה - חשבון הבנק הנפרד).

(ב) (1) בחשבון הבנק הנפרד יופקדו כל ההכנסות של משק המים והביוב, ובכלל זה כל התשלומים הקשורים במים ובביוב שהרשות המקומית המפעילה גובה מצרכניה; תשלומים אלו ישולמו ישירות לחשבון הבנק הנפרד.

(2) הכספים בחשבון הבנק הנפרד ישמשו את הרשות המקומית המפעילה רק לצורכי משק המים והביוב.

(3) חשבון הבנק הנפרד ינוהל באופן שיאפשר מעקב אחרי התקבולים מכל מקור ואחר ההוצאות שהוצאו למטרות כאמור בסעיף קטן (ג).

(ג) רשות מקומית מפעילה רשאית להוציא מחשבון הבנק הנפרד רק סכומים המיועדים לרכישת מים, לאספקת מים, לתשתיות מים וביוב ולפיתוח ותחזוקה של משק המים והביוב בתחומה של הרשות המקומית המפעילה, כפי שתקבע מועצת הרשות בכללים.

(ד) הכספים בחשבון הבנק הנפרד לא יהיו ניתנים לשעבוד, להמחאה או לעיקול ולא תינתן זכות קיזוז לגביהם, אלא אם כן השעבוד, ההמחאה, העיקול או זכות הקיזוז נעשו לטובת הפעלת משק המים והביוב בתחומי הרשות המקומית המפעילה, ובכלל זה לעבודות פיתוח במשק המים והביוב בתחומי אותה רשות מקומית, והכול בכפוף לכל דין ובכלל זה לכללים שקבעה מועצת הרשות.

(ה) הרשות המקומית המפעילה תעביר לחשבון הבנק הנפרד את התשלומים בעד שירותי המים והביוב שהיא צורכת לפי תעריפים שקבעה מועצת הרשות בכללים, ככל צרכן אחר.

ד ב ר י ה ס ב ר

את המשק האמור בלבד. זאת, משום שהרשות המקומית עוסקת בתחומי פעילות רבים, וחשובות הבנק שלה כוללים הכנסות והוצאות של כספים שמשמשים לכלל פעילויותיה. כדי לאפשר פיתוח ותחזוקה ראויים של משק המים והביוב של הרשות המקומית, וכן פיתוח ותחזוקה של התשתיות הנדרשות לקיומו הראוי, מוצע להבטיח כי

לסעיפים 2א6 עד 4א6 המוצעים

מוצע לקבוע תנאים שיחולו לגבי רשות מקומית מפעילה.

רשות מקומית מפעילה תקים ותנהל חשבון בנק ייעודי נפרד לכספי משק המים והביוב בתחומה, שימש

(ו) התבצעה פעולה שמשרתת הן את משק המים והביוב בתחומי הרשות המקומית והן תחומי פעילות אחרים, ישויכו ההוצאות בשל אותה פעילות למשק המים והביוב של הרשות המקומית באופן שמשקף את העלות היחסית של הפעולה למשק המים והביוב כאמור, לפי כללים שקבעה מועצת הרשות לעניין זה.

(ז) ייחוס הוצאות בחשבון הבנק הנפרד בשל שירותים או טובין שנותנים הרשות המקומית או תאגיד בשליטתה, תהיה לפי עלותם, בהתאם לכללים שקבעה מועצת הרשות בעניין זה.

3A6 (א) רשות מקומית מפעילה תמנה, מקרב עובדיה, מנהל משק מים וביוב שיהיה כפוף ישירות למנהל הכללי של הרשות המקומית; מנהל משק מים וביוב יהיה ממונה על משק המים והביוב בתחום הרשות המקומית המפעילה, בהתאם למטרות חוק זה.

מנהל משק מים וביוב ברשות מקומית מפעילה

(ב) כשיר לכהן כמנהל משק מים וביוב מי שמתקיימים בו תנאי הכשירות שחלים על המנהל הכללי של חברה, כאמור בסעיף ג' לפרק ד'; ואולם, מועצת הרשות רשאית לקבוע לגבי רשות מקומית מפעילה מסוימת, לבקשתה, תנאי כשירות מקילים לעניין מינוי מנהל משק מים וביוב באותה רשות מקומית.

(ג) מנהל משק מים וביוב יפעל לטובת משק המים והביוב של הרשות המקומית המפעילה בלבד, ידווח ישירות לממונה בכל הנוגע למשק המים והביוב, ויפעל בהתאם לכללים שקבעה מועצת הרשות.

(ד) שר האנרגיה והתשתיות, לאחר התייעצות עם שר הפנים ועם מועצת הרשות, רשאי לקבוע הוראות לעניין תפקידי מנהל משק המים והביוב.

4A6 (א) שר האנרגיה והתשתיות ושר האוצר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבעו בתקנות כי רשות מקומית מפעילה תהיה מחויבת להפעיל את שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות תאגיד שיוקם לצורך זה; תאגיד כאמור ירכוש את כל השירותים הנדרשים לשם הספקת שירותי המים והביוב בתחומה של הרשות המקומית מהרשות המקומית, למעט שירותים שיוחרגו בתקנות כאמור.

תקנות לעניין רשות מקומית מפעילה

ד ב ר י ה ס ב ר

וביוב, שיהיה עובד הרשות המקומית ויהיה כפוף ישירות למנהל הכללי של הרשות המקומית. מנהל משק המים והביוב אמור לפעול לטובת משק המים והביוב של הרשות המקומית המפעילה בלבד ובכל הקשור למשק המים והביוב לדווח ישירות לממונה, נוסף על דיווח למנהל הכללי של הרשות המקומית שאליו הוא כפוף (סעיף 3A6 המוצע).

לפי המוצע, השר ושר האוצר יקבעו בתקנות, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, כי רשות מקומית מפעילה תהיה מחויבת להפעיל את שירותי המים והביוב

הכספים שגובה הרשות המקומית בעד שימוש בשירותי המים והביוב שהיא נותנת, ישמשו רק למטרות שנועדו לקדם את משק המים והביוב בתחומה, ולמנוע זליגת כספים שנגבו בעד שירותי מים וביוב למטרות אחרות. מוצע לקבוע את אופן ניהול החשבון והתנאים להוצאת כספים מתוכו, כך שהוצאה תאפשר רק לשימושים שמיועדים לצורכי משק המים והביוב של הרשות המקומית, כגון הספקת מים ופיתוח ותחזוקת משק המים והביוב, ובכלל זה להשקעה בתשתיות (סעיף 2A6 המוצע).

רשות מקומית מפעילה תמנה מנהל משק מים

(ב) בתקנות לפי סעיף זה רשאים השרים לקבוע התאמות בתחולת הוראות סעיפים 1א6 עד 3א6 לגבי רשות מקומית מפעילה.

- ביטול סעיף 66 5. סעיף 66 לחוק העיקרי - בטל.
- תיקון סעיף 16 6. בסעיף 16 לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (א), ברישה, במקום "בסעיף 66" יבוא "בחוק זה";
- (2) בסעיף קטן (ב), הסיפה החל במילים "לא ניתן" - תימחק.
- תיקון סעיף 16 7. בסעיף 16 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ב) - בטל.
- תחילה 8. תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו (להלן - יום התחילה).
- הוראות מעבר 9. (א) על אף האמור בחוק העיקרי, רשות מקומית שערב יום התחילה לא הפעילה את שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות חברה בהתאם לחובה החלה עליה לפי החוק העיקרי, תהיה פטורה מהחובה לעשות כן לתקופה של שלוש שנים מיום התחילה או עד תום התקופה כאמור בסעיף קטן (ג), לפי העניין.
- (ב) הוראות סעיף 1א6(ב) לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה, יחולו על רשות מקומית כאמור בסעיף קטן (א), ובלבד שקיבלה החלטה להפוך לרשות מקומית מפעילה לפי סעיף 1א6 לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה בתוך שנתיים מיום התחילה; בדיקת עמידתה של אותה רשות מקומית בתנאים האמורים באותו סעיף תתבצע בתום שלוש השנים כאמור בסעיף קטן (א). לגבי השנתיים שקדמו למועד זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

16 - מיום פקיעת תוקפו של הפטור:

סעיפים 8 ו-9 מוצע לקבוע כי תחילתו של החוק המוצע תהיה שישה חודשים מיום פרסומו ברשומות (להלן - יום התחילה). עוד מוצע להחיל הוראות מעבר לעניין רשות מקומית שערב יום התחילה לא הפעילה את שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות תאגיד מים וביוב. מוצע לפטור רשות מקומית כאמור מהחובה הכללית החלה עליה לפי החוק להפעיל את שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות תאגיד מים וביוב, לתקופה של שלוש שנים מיום התחילה. כמו כן, מוצע לקבוע כי הרשות המקומית תידרש להחליט אם ברצונה להיות רשות מקומית מפעילה באופן האמור בהסדר המוצע, בתוך שנתיים מיום התחילה. זאת, משום שצפוי כי השינויים שעל הרשות המקומית להטמיע לשם עמידתה בתנאי ההסדר המוצע להפיכתה לרשות מקומית מפעילה, יוטמעו בתהליך הדרגתי ובתקופה ממושכת. כדי לקבל אישור להפיכתה לרשות מקומית מפעילה, תידרש הרשות המקומית לעמוד בתנאים לפעולה כרשות מקומית מפעילה בשנתיים האחרונות לתקופת הפטור ולקבל לכך את אישור השר, לאחר שהתייעץ עם מועצת הרשות הממשלתית למים וביוב. עוד מוצע לקבוע כי אם הרשות המקומית החליטה להיות לרשות מקומית מפעילה כאמור, היא תהיה פטורה מהחובה להפעיל את שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות תאגיד מים וביוב עד תום שנה מיום החלטת השר כאמור בדבר עמידתה

שבתחומה באמצעות תאגיד שיוקם לצורך זה, שירכוש את השירותים הנדרשים לעניין זה מהרשות המקומית. בתקנות כאמור ניתן יהיה לקבוע התאמות בתחולתם של סעיפים 1א6 עד 3א6 המוצעים (סעיף 4א6 המוצע).

סעיפים 5 עד 7 בשל ביטול ההגדרה "המועד הקובע", מוצע לבטל את סעיף 66 לחוק, שזה נוסחו:

"ביצוע פעילות חיונית ופעילות נוספת בידי חברה אזוּרית 6. החל במועד הקובע -

(1) רשות מקומית לא תבצע פעילות חיונית אלא באמצעות חברה אזוּרית, ובלבד שלא קיבלה פטור לפי סעיף 4א6(ג);

(2) חברה לא תעסוק בפעילות חיונית או בפעילות נוספת אלא באמצעות חברה אזוּרית, ובלבד שלא קיבלה פטור לפי סעיף 16."

מוצע לתקן סעיף 16 לחוק, שעניינו פטור מביצוע פעילות חיונית ופעילות נוספת באמצעות חברה אזוּרית, כדי להתאים את נוסחו לביטול סעיף 66 לחוק. כמו כן, מוצע לתקן את סעיף 16 לחוק, הקובע את שלבי ההקמה של חברה אזוּרית, ולבטל את סעיף קטן (ב) שבו, הקובע את המועדים לתחילת ביצועם של שלבי ההקמה, שזה נוסחו: "התקופות לביצוע כל אחד מארבעת שלבי ההקמה שבסעיף קטן (א) יימנו מיום י"ט באלול התשפ"ו (1 בספטמבר 2026), ולגבי חברה שניתן לה פטור לפי סעיף

(ג) רשות מקומית כאמור בסעיף קטן (ב) תהיה פטורה מהחובה להפעיל את שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות חברה עד תום שנה מיום החלטת שר האנרגיה והתשתיות, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות הממשלתית למים וביוב, בדבר עמידתה בתנאים האמורים בסעיף 6א(ב) לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה; מועצת הרשות הממשלתית למים וביוב תמסור לשר את הנתונים הנדרשים לשם קבלת החלטתו לפי סעיף קטן זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

השרים המוסמכים להתקין תקנות לפי ההסדר המוצע;

- לעניין חובות היועצות לפי ההסדר המוצע - קביעה כי אם הגורם שבו יש להיוועץ לפי ההסדר לא השיב בתוך תקופה שתקבע, יראו את חובת היועצות עימו כאילו קיימה;

- לגבי נושאים שנקבעה הסמכה להסדרים בתקנות - בחינת האפשרות לעגן הסדרים אלה בחקיקה ראשית;

- הגדרת המונח "משק כספי סגור";

- בחינת החובה להקים חברות אזוריות או להצטרף אליהן וביצוע התאמות בהוראות החוק הנוגעות לעניין זה;

- בחינת האפשרות של רשות מקומית לפרוש מתאגיד מים וביוב שהקימו כמה רשויות מקומיות במשותף או מחברה אזורית;

- קביעת הסדרים שיחולו על עובדי תאגידי המים והביוב שפעילותם תופסק בעקבות החלטת רשות מקומית להיות רשות מקומית מפעילה;

- קביעת מועדים להתקנת תקנות ולקביעת כללים הנדרשים ליישום ההסדר המוצע;

- קביעת אמצעי אכיפה בשל הפרת ההוראות לפי ההסדר המוצע, בין השאר בשל אי-עמידה בתנאים למתן האישור להיות רשות מקומית מפעילה;

- קביעת הוראות משלימות לעניין מעבר להפעלת משק המים והביוב על ידי רשות מקומית מפעילה, ובכלל זה בעניינים אלה: הסדרי נושים, היבטי מיסוי והעברת הנכסים מתאגיד המים והביוב לידי הרשות המקומית המפעילה.

בתנאים לכך. זאת, כדי לאפשר לרשות מקומית שהוחלט כי אינה עומדת בתנאים, שהות זמן להיערכות להפעלת שירותי המים והביוב שלה באמצעות הקמתו של תאגיד מים וביוב. רשות מקומית שלגביה הוחלט שהיא עומדת בתנאים, ממילא לא תחויב להפעיל את משק המים והביוב שלה באמצעות תאגיד מים וביוב.

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת הכלכלה של הכנסת בין השאר בנושאים אלה:

- חיוב עסקים הפועלים בתחום רשות מקומית מפעילה במס ערך מוסף בעד דמי המים שהם משלמים;

- בחינת הצורך לקבוע בחוק מועד לקבלת החלטת הרשות המקומית להפעיל בעצמה את שירותי המים והביוב, כדי להבטיח ודאות לתאגיד המים והביוב הפועל בתחומה;

- קביעת כללים בדבר תפקידו ומעמדו של מנהל משק המים והביוב ברשות מקומית, ובכלל זה התנאים להעברתו מתפקידו;

- חיוב רשות מקומית מפעילה להפעיל את שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות תאגיד שירכוש את מלוא השירותים מהרשות המקומית המפעילה (חברה בעלת מטרה יחידה) והגדרת אחריותה של הרשות המקומית המפעילה, שתיתן שירותים באמצעות תאגיד כאמור, לקיום הוראות החוק והכללים מכוחו;

- קביעת הסדרים לעניין רשויות מקומיות שעקב קשיים משמעותיים לא צפוי כי יקימו תאגיד מים וביוב שיפעל בתחומן;

- קביעת מנגנוני הכרעה שיחולו במקרה של מחלוקת בין

יוזמים: חברי הכנסת ווליד טאהא, מנסור עבאס, ואליר אלהואלה,
אימאן ח'טיב יאסין, יאסר חוג'יראת

הצעת חוק תאגידי מים וביוב (תיקון מס' 21) (הפעלת שירותי מים וביוב על ידי רשות מקומית), התשפ"ו-2026*

- תיקון סעיף 2 1. בחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 2 –
- (1) בהגדרה "המועד הקובע" – תימחק;
 - (2) בהגדרה "חברה", במקום "ר-6ב" יבוא "ר-6ג";
 - (3) בהגדרה "רשות מקומית", במקום "ר-6ב" יבוא "ר-6";
 - (4) אחרי ההגדרה "רשות מקומית בלא חברה" יבוא:

"רשות מקומית מפעילה" – רשות מקומית המפעילה בעצמה את שירותי המים והביוב שבתחומה;.

ד ב ר י ה ס ב ר

מים וביוב (תיקון מס' ...), התשפ"ה-2025, שפורסם לציבור ביום י"ב בתמוז התשפ"ה (8 ביולי 2025). לפי דברי ההסבר לתזכיר, בחינה שנערכה במשרד האנרגיה והתשתיות העלתה שהתנאי המרכזי ההכרחי לניהול נכון, יעיל ושוויוני של משק המים והביוב, הוא קיומו של משק כספים סגור שימש את משק המים והביוב. באותה בחינה התברר גם כי לניהול עצמאי של משק המים בידי הרשות המקומית יש יתרונות, ולכן מוצדק לשנות את העיקרון הקבוע כיום בחוק ומחייב ניהול משק המים והביוב של רשות מקומית באמצעות תאגיד מים וביוב בלבד. בהמשך לכך הוצע במסגרת התזכיר לאפשר לרשויות מקומיות שיעמדו בתנאים המפורטים בו, שמוצע לאמצע כעת בשינויים מסוימים, לנהל את משק המים והביוב בתחומן בעצמן. בדברי ההסבר לתזכיר צוין עוד כי ביטול החובה להפעיל את שירותי המים והביוב באמצעות תאגיד מים וביוב צפוי להביא להפחתת הנטל האסדרתי המוטל על משק המים והביוב וכן להאחדת האסדרה החלה על תאגידי המים והביוב והרשויות המקומיות המנהלים את משק המים והביוב. זאת, לשם ייעול ניהולו של משק המים והביוב, חיזוק התיאום בין צורכי משק המים והביוב ובין מטרות אחרות של הרשות המקומית, בפרט בתחום פיתוח ותחזוקה של תשתיות המים והביוב, וכן לשם שיפור השירות לתושבי הרשות המקומית.

סעיף 1 מוצע למחוק את ההגדרה "המועד הקובע", שהוא המועד המחייב להעברת הפעלתם של שירותי המים והביוב לחברה אזורית. עוד מוצע להוסיף לחוק הגדרה של "רשות מקומית מפעילה" – רשות מקומית המפעילה את שירותי המים והביוב בתחומה בעצמה. עוד מוצעים תיקונים בהגדרות המפנות לסעיף 6ב לחוק שמוצע לבטלו.

כללי חוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001 (להלן – החוק), מחייב עיריות ומועצות מקומיות, משנת 2007 ואילך, להפעיל את שירותי המים והביוב שבתחומן באמצעות חברה שהוקמה לפי הוראות החוק (להלן – תאגיד מים וביוב). נוסף על כך בשנת 2013 התקבל בכנסת, במסגרת חוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013, תיקון מס' 6 לחוק, שקבע כי החל במועד שנקבע לשם כך בחוק, רשויות מקומיות ותאגידי מים וביוב לא יהיו רשאים להפעיל את משק המים והביוב שבתחומם אלא באמצעות חברות אזוריות, שיספקו שירותי מים וביוב לכמה רשויות מקומיות. המועד לקיום חובה זו נדחה מאז שוב ושוב, ולאחרונה נדחה ליום כ"ב בטבת התשפ"ו (1 בינואר 2027).

בשנים שחלפו מאז נכנסה לתוקף החובה להפעיל את שירותי המים והביוב העירוניים באמצעות תאגיד מים וביוב, התעוררו קשיים ביישומה ובאכיפתה, וחלק מהרשויות המקומיות לא הקימו תאגידי מים וביוב כמתחייב לפי החוק אלא המשיכו לנהל בעצמן את משק המים והביוב שבתחומן. מטרתה של הצעת חוק זו היא לאפשר לרשות מקומית העומדת בתנאים שיפורטו להלן לעניין איתנותה הפיננסית, ניהול משק המים והביוב בתחומה ויעילותו של מערך הגבייה שלה, להפעיל בעצמה את שירותי המים והביוב שבתחומה, בלא צורך בהקמת תאגיד מים וביוב או בהצטרפות לחברה אזורית. ההסדר המוצע יחול הן על רשויות מקומיות שכבר הקימו תאגיד מים וביוב והן על רשויות מקומיות שטרם עשו כן, כפי שיפורט להלן.

הצעת החוק מבוססת חלקית על תזכיר חוק תאגידי

* הצעת חוק מס' 6063/25/פ (מספר פנימי: 2234071); הועברה לוועדה ביום כ"ז בכסלו התשפ"ו (17 בדצמבר 2025).
1 ס"ח התשס"א, עמ' 454; התשפ"ו, עמ' 286.

2. בסעיף 6א (א) לחוק העיקרי, אחרי "מיום תחילתו של חוק זה" יבוא "ולא ניתן אישור כאמור תיקון סעיף 6 בסעיף 1א6".
3. בסעיף 6א לחוק העיקרי -
(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:
"א) לא ניתן אישור לרשות מקומית להפעיל בעצמה את שירותי המים והביוב שבתחומה כאמור בסעיף 1א6, או שלדעת שר האנרגיה והתשתיות, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות, חדלו להתקיים התנאים להפעלה עצמית כאמור באותו סעיף, תחויב הרשות המקומית להפעיל את שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות חברה";
- (2) בסעיף קטן (ג), אחרי "רשות מקומית" יבוא "שלא מתקיימים בה התנאים כאמור בסעיף 1א6".
4. אחרי סעיף 6א לחוק העיקרי יבוא:
"הפעלת שירותי מים וביוב על ידי רשות מקומית 1א6. א) רשות מקומית ששירותי המים והביוב שבתחומה לא מופעלים בידי חברה, רשאית להיות רשות מקומית מפעילה, אם מועצת הרשות המקומית קיבלה החלטה על כך, ובלבד שראש הרשות המקומית הצביע בעד ההחלטה, ואם ניתן אישור מאת שר האנרגיה והתשתיות, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות, כי מתקיימים לגביה התנאים האמורים בסעיף קטן (ב).
ב) רשות מקומית תהיה רשות מקומית מפעילה כל עוד מתקיימים בה תנאים אלה:
(1) פחת המים שלה אינו עולה על שיעור שיקבע שר האנרגיה והתשתיות, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות;

ד ב ר י ה ס ב ר

עצמית כאמור, תחויב אותה רשות להפעיל את שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות תאגיד מים וביוב.

סעיף 4 מוצע לקבוע את התנאים שבהתקיימם תורשה רשות מקומית להיות לרשות מקומית מפעילה, ולהמשיך לפעול כרשות מקומית מפעילה. תנאים אלה נועדו להבטיח כי משק המים והביוב ברשות המקומית המפעילה ימשיך להתנהל באופן מיטבי ויעיל, וכי הכספים שתגבה הרשות המקומית בשל שימוש בשירותי מים וביוב, ישמשו לתחזוקת התשתיות הנדרשות לשם מתן שירותים אלה ופיתוחן.

לסעיף 1א6 המוצע

מוצע להבחין בין רשות מקומית ששירותי המים והביוב שבתחומה אינם מופעלים בידי תאגיד מים וביוב והיא מעוניינת להיות רשות מקומית מפעילה, ובין רשות מקומית שמפעילה את השירותים האמורים באמצעות תאגיד מים וביוב, אך מעוניינת להעביר אליה את הפעלת השירותים האמורים ולהיות לרשות מקומית מפעילה.

סעיף 2 סעיף 6א (א) לחוק קובע כי אם רשות מקומית לא החליטה על הפעלת משק המים והביוב שבתחומה באמצעות תאגיד מים וביוב בתוך המועד האמור בו, מועצת הרשות הממשלתית למים וביוב (להלן - מועצת הרשות הממשלתית) רשאית להורות לה להקים תאגיד כאמור. מוצע לקבוע כי הוראות הסעיף האמור לא יחולו אם ניתן לרשות המקומית אישור להפעיל את משק המים והביוב שלה בעצמה, לפי ההסדר המוצע.

סעיף 3 סעיף 6א לחוק קובע כי רשות מקומית לא תפעיל בעצמה את שירותי המים והביוב שבתחומה החל מהמועד האמור בו אלא באמצעות תאגיד מים וביוב. מאחר שלפי ההסדר המוצע, רשות מקומית תוכל להפעיל את משק המים והביוב שבתחומה בעצמה, בכפוף לתנאים שיפורטו להלן, מוצע לקבוע כי רק אם לא ניתן לרשות המקומית אישור להפעיל בעצמה את שירותי המים והביוב בתחומה, או אם לדעת שר האנרגיה והתשתיות (להלן - השר), לאחר התייעצות עם מועצת הרשות הממשלתית, חדלו להתקיים באותה רשות מקומית התנאים להפעלה

- (2) שיעור הגבייה בעד שירותי מים וביוב אינו נמוך משיעור שיקבע שר האנרגיה והתשתיות, לאחר התייעצות עם שר הפנים ושר האוצר;
- (3) היא עומדת ב-85% לפחות מתוכנית הפיתוח שלה, שנקבעה או אושרה לפי סעיפים 21 ו-112;
- (4) היא ממלאת אחר הוראות סעיפים 2א6 עד 4א6, ובכלל זה מנהלת את משק המים והביוב שלה כמשק כספי סגור;
- (5) היא עומדת בתנאים לעניין איתנות פיננסית כפי שקבע שר האנרגיה והתשתיות, לאחר התייעצות עם שר האוצר ושר הפנים.

(ג) הופעלו שירותי המים והביוב של רשות מקומית באמצעות חברה, רשאית רשות מקומית כאמור לבצע את הפעילות כאמור בעצמה ולהיות רשות מקומית מפעילה, אם מועצת הרשות המקומית קיבלה החלטה על כך, ובלבד שראש הרשות המקומית הצביע בעד ההחלטה, ואם שר האנרגיה והתשתיות, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות, אישר כי במהלך תקופה שתקבע מועצת הרשות בכללים, מתקיימים לגבי החברה התנאים הקבועים בסעיף קטן (ב)(1) ו-(3), ולגבי הרשות המקומית - אם התקיימו כל אלה:

- (1) שיעור גביית הארנונה על ידי הרשות המקומית לא פחת מ-80% או משיעור אחר שקבעו השרים;
- (2) היא עמדה בתנאים לעניין איתנות פיננסית שנקבעו לפי סעיף קטן (ב)(5);
- (3) היא ניהלה משק כספי נפרד לכספי הפיתוח שלה בהתאם להוראות כל דין.
- (ד) על רשות מקומית מפעילה יחולו ההוראות לפי חוק זה החלות על חברה, אלא אם כן קבעו שר האנרגיה והתשתיות ושר הפנים כי ההוראות האמורות לא יחולו או יחולו בשינויים כפי שיקבעו.

ד ב ר י ה ס ב ר

השר, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות הממשלתית, כי מתקיימים לגביה תנאים שמטרתם להבטיח כי משק המים והביוב שלה מנוהל באופן יעיל, כמפורט להלן:

- פחת המים של הרשות המקומית אינו עולה על שיעור שייקבע בתקנות, ושיעור הגבייה שלה בעד שירותי מים וביוב אינו פוחת משיעור שייקבע בתקנות. תנאים אלה

לפיכך מוצע לקבוע שרשות מקומית ששירותי המים והביוב שבתחומה לא מופעלים בידי תאגיד מים וביוב תידרש לעמוד בתנאים שלהלן כדי להיות רשות מקומית מפעילה ותוכל להיות כזאת כל עוד התנאים מתקיימים לגביה: ראשית, על מועצת הרשות המקומית לקבל החלטה בעניין, ובלבד שראש הרשות המקומית יצביע בעד ההחלטה; שנית, על הרשות המקומית לקבל אישור מאת

(ה) (1) רשות מקומית מפעילה תדווה לממונה אחת לשנה על קיום התנאים האמורים בסעיף קטן (ב), בצירוף מסמכים המעידים על כך; ראה הממונה כי הרשות המקומית אינה עומדת בתנאים האמורים, ידווח על כך לשר האנרגיה והתשתיות.

(2) מועצת הרשות רשאית לקבוע בכללים הוראות לעניין מידע ומסמכים שרשות מקומית מפעילה תידרש להגיש לממונה מדי שנה כדי לבחון את המשך התקיימותם של התנאים הקבועים בסעיף קטן (ב) לגביה.

(ו) (1) נוכח שר האנרגיה והתשתיות, לפי הודעת הממונה כאמור בסעיף קטן (ה) (1) ולאחר התייעצות עם מועצת הרשות, כי לא מתקיימים ברשות מקומית מפעילה התנאים הקבועים בסעיף זה, יורה לה להקים חברה או להצטרף לחברה, לפי העניין, בתום תקופה כפי שיוורה לה, שלא תעלה על שנה.

(2) על אף האמור בפסקה (1), לא יורה השר כאמור באותה פסקה, אם נוכח, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות, כי אי-העמידה בתנאים, למעט תנאים כאמור בסעיפים 2א6 ו-4א6, היא זמנית, וצפוי שהרשות המקומית תעמוד בתנאים האמורים עד תום אותה שנה; במקרה כאמור, ישוב ויבחן השר את עמידת הרשות המקומית בתנאים בתום תקופה שיקבע לגביה, שלא תעלה שנה כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

אליה את הפעלת השירותים האמורים ולהיות לרשות מקומית מפעילה, מוצע לקבוע כי גם בעניינה נדרשת החלטה בעניין במועצת הרשות המקומית שראש הרשות המקומית הצביע בעדה, וכן היא תידרש לקבל אישור מאת השר, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות הממשלתית, כי מתקיימים לגבי תאגיד המים והביוב הפועל בתחומה התנאים שפורטו לעיל לעניין פחת מים ותוכנית הפיתוח. אותה רשות מקומית תידרש לעמוד בתנאים נוספים, הנוגעים לכך שבמועד בקשתה להיות רשות מקומית מפעילה היא אינה מפעילה את שירותי המים והביוב שלה בעצמה, כמפורט להלן:

- היא עומדת בתנאים לעניין איתנות פיננסית שייקבעו בתקנות;
- שיעור גביית הארנונה על ידי הרשות המקומית אינו נמוך מ-80% או משיעור אחר שייקבע בתקנות;
- היא מנהלת משק כספי נפרד לכספי הפיתוח שלה.

הם אמת מידה לאיכות וליעילות של ניהול משק המים והביוב בידי הרשות המקומית;

- הרשות המקומית עומדת בתנאים לעניין איתנות פיננסית שייקבעו בתקנות;

- הרשות המקומית עומדת ב-85% לפחות מתוכנית הפיתוח למשק המים והביוב שלה שנקבעה בהתאם להוראות החוק; תנאי זה נועד להבטיח כי ההשקעות בתשתיות משק המים והביוב של הרשות המקומית מתבצעות כסדרן ולא ייפגעו בשל כך שהרשות המקומית תפעיל את משק המים והביוב שלה בעצמה;

- הרשות המקומית מנהלת את משק המים והביוב שלה כמשק כספי סגור - כלומר הכספים שנגבים בעד שירותי מים וביוב ישמשו אך ורק למטרות תפעול משק המים והביוב בתחומה ופיתוחו.

לעניין רשות מקומית ששירותי המים והביוב שלה מופעלים באמצעות תאגיד מים וביוב ומעוניינת להעביר

(ז) הורה השר כאמור בסעיף קטן (ו)1, לא יסופקו שירותי המים והביוב בידי הרשות המקומית המפעילה עד לתום התקופה שהורה השר כאמור באותו סעיף קטן; השר רשאי להאריך לגבי רשות מקומית כאמור את התקופה כאמור, אם נוכח כי התקיימו נסיבות מיוחדות שמנעו ממנה להקים חברה או להצטרף לחברה במועה, ובלבד שלא תוארך תקופה כאמור לתקופה העולה על שלוש שנים במצטבר.

ניהול משק המים והביוב בידי רשות מקומית מפעילה 2א6. (א) רשות מקומית מפעילה תקים ותנהל חשבון בנק ייעודי נפרד שישימש לכספי משק המים והביוב שבתחומה בלבד (בחוק זה - חשבון הבנק הנפרד).

(ב) (1) בחשבון הבנק הנפרד יופקדו כל ההכנסות של משק המים והביוב, ובכלל זה כל התשלומים הקשורים במים ובביוב שהרשות המקומית המפעילה גובה מצרכניה; תשלומים אלו ישולמו ישירות לחשבון הבנק הנפרד.

(2) הכספים בחשבון הבנק הנפרד ישמשו את הרשות המקומית המפעילה רק לצורכי משק המים והביוב.

(3) חשבון הבנק הנפרד ינוהל באופן שיאפשר מעקב אחרי התקבולים מכל מקור ואחר ההוצאות שהוצאו למטרות כאמור בסעיף קטן (ג).

(ג) רשות מקומית מפעילה רשאית להוציא מחשבון הבנק הנפרד רק סכומים המיועדים לרכישת מים, להספקת מים, לתשתיות מים וביוב ולפיתוח ותחזוקה של משק המים והביוב בתחומה של הרשות המקומית המפעילה, כפי שתקבע מועצת הרשות בכללים.

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע להסמיך את השר להאריך תקופה זו בתקופה של עד שלוש שנים במצטבר, אם ייווכח כי התקיימו נסיבות מיוחדות שמנעו מהרשות המקומית להקים תאגיד מים וביוב או להצטרף לחברה אזורית במועה.

לסעיפים 2א6 עד 4א6 המוצעים

מוצע לקבוע תנאים שיחולו לגבי רשות מקומית מפעילה.

רשות מקומית מפעילה תקים ותנהל חשבון בנק ייעודי נפרד לכספי משק המים והביוב בתחומה, שישימש את המשק האמור בלבד. זאת, משום שהרשות המקומית עוסקת בתחומי פעילות רבים, וחשבונות הבנק שלה כוללים הכנסות והוצאות של כספים שמשמשים לכלל

מעט שרשות מקומית כאמור תהיה לרשות מקומית מפעילה, היא תהיה כפופה לתנאים המפורטים בהסדר המוצע ותורשה לפעול כרשות מקומית מפעילה רק כל עוד הם מתקיימים בה. רשות מקומית מפעילה תדווח לממונה על ענייני תאגידי מים וביוב שמונה לפי החוק (להלן - הממונה), אחת לשנה, על קיום התנאים המתממשים לפעולתה ככזאת. אם הממונה יראה כי הרשות המקומית אינה עומדת בתנאים אלה, הוא ידווח על כך לשר, ואם השר ייווכח כי אכן לא מתקיימים בה התנאים לפעולה כרשות מקומית מפעילה, הוא יורה לרשות המקומית להקים תאגיד מים וביוב או להצטרף לחברה אזורית שתפעיל את משק המים והביוב בתחומה, בתוך שנה, אלא אם כן ייווכח כי אי-העמידה בתנאים היא זמנית.

(ד) הכספים בחשבון הבנק הנפרד לא יהיו ניתנים לשעבוד, להמחאה או לעיקול ולא תינתן זכות קיזוז לגביהם, אלא אם כן השעבוד, ההמחאה, העיקול או זכות הקיזוז נעשו לטובת הפעלת משק המים והביוב בתחומי הרשות המקומית המפעילה, ובכלל זה לעבודות פיתוח במשק המים והביוב בתחומי אותה רשות מקומית, והכול בכפוף לכל דין ובכלל זה לכללים שקבעה מועצת הרשות.

(ה) הרשות המקומית המפעילה תעביר לחשבון הבנק הנפרד את התשלומים בעד שירותי המים והביוב שהיא צורכת לפי תעריפים שקבעה מועצת הרשות בכללים, ככל צרכן אחר.

(ו) התבצעה פעולה שמשרתת הן את משק המים והביוב בתחומי הרשות המקומית והן תחומי פעילות אחרים, ישויבו ההוצאות בשל אותה פעילות למשק המים והביוב של הרשות המקומית באופן שמשקף את העלות היחסית של הפעולה למשק המים והביוב כאמור, לפי כללים שקבעה מועצת הרשות לעניין זה.

(ז) ייחוס הוצאות בחשבון הבנק הנפרד בשל שירותים או טובין שנותנים הרשות המקומית או תאגיד בשליטתה, תהיה לפי עלותם, בהתאם לכללים שקבעה מועצת הרשות בעניין זה.

3A6. (א) רשות מקומית מפעילה תמנה, מקרב עובדיה, מנהל משק מים וביוב, שיהיה כפוף ישירות למנהל הכללי של הרשות המקומית; מנהל משק מים וביוב יהיה ממונה על משק המים והביוב בתחום הרשות המקומית המפעילה, בהתאם למטרות חוק זה.

מנהל משק מים
וביוב ברשות
מקומית מפעילה

(ב) כשיר לכהן כמנהל משק מים וביוב מי שמתקיימים בו תנאי הכשירות שחלים על המנהל הכללי של חברה כאמור בסעיף ג' לפרק ד'; ואולם, מועצת הרשות רשאית לקבוע לגבי רשות מקומית מפעילה מסוימת, לבקשתה, תנאי כשירות מקילים לעניין מינוי מנהל משק מים וביוב באותה רשות מקומית.

ד ב ר י ה ס ב ר

כספים מתוכו, כך שהוצאה תתאפשר רק לשימושים שמיועדים לצורכי משק המים והביוב של הרשות המקומית, כגון הספקת מים ופיתוח ותחזוקת משק המים והביוב, ובכלל זה להשקעה בתשתיות (סעיף 2א6 המוצע).

רשות מקומית מפעילה תמנה מנהל משק מים וביוב, שיהיה עובד הרשות המקומית ויהיה כפוף ישירות למנהל הכללי של הרשות המקומית. מנהל משק המים

פעילויותיה. כדי לאפשר פיתוח ותחזוקה ראויים של משק המים והביוב של הרשות המקומית, וכן פיתוח ותחזוקה של התשתיות הנדרשות לקיומו הראוי, מוצע להבטיח כי הכספים שגובה הרשות המקומית בעד שימוש בשירותי המים והביוב שהיא נותנת, ישמשו רק למטרות שנועדו לקדם את משק המים והביוב בתחומה, ולמנוע זליגת כספים שנגבו בעד שירותי מים וביוב למטרות אחרות. מוצע לקבוע את אופן ניהול החשבון והתנאים להוצאת

(ג) מנהל משק מים וביוב יפעל לטובת משק המים והביוב של הרשות המקומית המפעילה בלבד, ידווח ישירות לממונה בכל הנוגע למשק המים והביוב, ויפעל בהתאם לכללים שקבעה מועצת הרשות.

(ד) שר האנרגיה והתשתיות, לאחר התייעצות עם שר הפנים ועם מועצת הרשות, רשאי לקבוע הוראות לעניין תפקידי מנהל משק המים והביוב.

4א6. (א) שר האנרגיה והתשתיות ושר האוצר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבעו בתקנות כי רשות מקומית מפעילה תהיה מחויבת להפעיל את שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות תאגיד שיוקם לצורך זה; תאגיד כאמור ירכוש את כל השירותים הנדרשים לשם הספקת שירותי המים והביוב בתחומה של הרשות המקומית מהרשות המקומית, למעט שירותים שיוחרגו בתקנות כאמור.

(ב) בתקנות לפי סעיף זה רשאים השרים לקבוע התאמות בתחולת הוראות סעיפים 1א6 עד 3א6 לגבי רשות מקומית מפעילה.

- ביטול סעיף 6ב
 5. סעיף 6ב לחוק העיקרי - בטל.
 תיקון סעיף 16
 6. בסעיף 16 לחוק העיקרי -
 (1) בסעיף קטן (א), ברישדה, במקום "בסעיף 6ב" יבוא "בחוק זה";
 (2) בסעיף קטן (ב), הסיפה החל במילים "לא ניתן" - תימחק.
 תיקון סעיף 16
 7. בסעיף 16 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ב) - בטל.

ד ב ר י ה ס ב ר

6ב. החל במועד הקובע -

(1) רשות מקומית לא תבצע פעילות חיונית אלא באמצעות חברה אזוורית, ובלבד שלא קיבלה פטור לפי סעיף 6א(ג);

(2) חברה לא תעסוק בפעילות חיונית או בפעילות נוספת אלא באמצעות חברה אזוורית, ובלבד שלא קיבלה פטור לפי סעיף 16.

מוצע לתקן סעיף 16 לחוק, שעניינו פטור מביצוע פעילות חיונית ופעילות נוספת באמצעות חברה אזוורית, כדי להתאים את נוסחו לביטול סעיף 6ב לחוק. כמו כן, מוצע לתקן את סעיף 16 לחוק, הקובע את שלבי ההקמה של חברה אזוורית, ולבטל את סעיף קטן (ב) שבו, הקובע את המועדים לתחילת ביצועם של שלבי ההקמה, שזה נוסחו: "התקופות לביצוע כל אחד מארבעת שלבי ההקמה שבסעיף קטן (א) יימנו מיום י"ט באלול התשפ"ו

והביוב אמור לפעול לטובת משק המים והביוב של הרשות המקומית המפעילה בלבד ובכלל הקשור למשק המים והביוב לדווח ישירות לממונה, נוסף על דיווח למנהל הכללי של הרשות המקומית שאליו הוא כפוף (סעיף 3א6 המוצע).

לפי המוצע, השר ושר האוצר יקבעו בתקנות, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, כי רשות מקומית מפעילה תהיה מחויבת להפעיל את שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות תאגיד שיוקם לצורך זה, שירכוש את השירותים הנדרשים לעניין זה מהרשות המקומית. בתקנות כאמור ניתן יהיה לקבוע התאמות בתחולתם של סעיפים 1א6 עד 3א6 המוצעים (סעיף 4א6 המוצע).

סעיפים בשל ביטול ההגדרה "המועד הקובע", מוצע 5 עד 7 לבטל את סעיף 6ב לחוק, שזה נוסחו:

"ביצוע פעילות חיונית ופעילות נוספת בידי חברה אזוורית

8. תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו (להלן - יום התחילה).
9. (א) על אף האמור בחוק העיקרי, רשות מקומית שערב יום התחילה לא הפעילה את שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות חברה בהתאם לחובה החלה עליה לפי החוק העיקרי, תהיה פטורה מהחובה לעשות כן לתקופה של שלוש שנים מיום התחילה או עד תום התקופה כאמור בסעיף קטן (ג), לפי העניין.

ד ב ר י ה ס ב ר

- 1) (בספטמבר 2026), ולגבי חברה שניתן לה פטור לפי סעיף 16 - מיום פקיעת תוקפו של הפטור"
- סעיפים** כדי לאפשר היערכות ליישום ההסדר המוצע, 8 ו-9 מוצע לקבוע כי תחילתו של החוק המוצע תהיה שישה חודשים מיום פרסומו ברשומות (להלן - יום התחילה). עוד מוצע להחיל הוראות מעבר לעניין רשות מקומית שערב יום התחילה לא הפעילה את שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות תאגיד מים וביוב. מוצע לפטור רשות מקומית כאמור מהחובה הכללית החלה עליה לפי החוק להפעיל את שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות תאגיד מים וביוב, לתקופה של שלוש שנים מיום התחילה. כמו כן, מוצע לקבוע כי הרשות המקומית תידרש להחליט אם ברצונה להיות רשות מקומית מפעילה באופן האמור בהסדר המוצע, בתוך שנתיים מיום התחילה. זאת, משום שצפוי כי השינויים שעל הרשות המקומית להטמיע לשם עמידתה בתנאי ההסדר המוצע להפיכתה לרשות מקומית מפעילה, יוטמעו בתהליך הדרגתי ובתקופה ממושכת. כדי לקבל אישור להפיכתה לרשות מקומית מפעילה, תידרש הרשות המקומית לעמוד בתנאים לפעולה כרשות מקומית מפעילה בשנתיים האחרונות לתקופת הפטור ולקבל לכך את אישור השר, לאחר שהתייעץ עם מועצת הרשות הממשלתית למים וביוב. עוד מוצע לקבוע כי אם הרשות המקומית החליטה להיות לרשות מקומית מפעילה כאמור, היא תהיה פטורה מהחובה להפעיל את שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות תאגיד מים וביוב עד תום שנה מיום החלטת השר כאמור בדבר עמידתה בתנאים לכך. זאת, כדי לאפשר לרשות מקומית שהוחלט כי אינה עומדת בתנאים, שהות וזמן להיערכות להפעלת שירותי המים והביוב שלה באמצעות הקמתו של תאגיד מים וביוב. רשות מקומית שלגביה הוחלט שהיא עומדת בתנאים, ממילא לא תחויב להפעיל את משק המים והביוב שלה באמצעות תאגיד מים וביוב.
- בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת הכלכלה של הכנסת בין השאר בנושאים אלה:
- חיוב עסקים הפועלים בתחום רשות מקומית מפעילה
 - במש ערך מוסף בעד דמי המים שהם משלמים;
 - בחינת הצורך לקבוע בחוק מועד לקבלת החלטת הרשות המקומית להפעיל בעצמה את שירותי המים והביוב, כדי להבטיח ודאות לתאגיד המים והביוב הפועל בתחומה;
 - קביעת כללים בדבר תפקידו ומעמדו של מנהל משק המים והביוב ברשות מקומית, ובכלל זה התנאים להעברתו מתפקידו;
 - חיוב רשות מקומית מפעילה להפעיל את שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות תאגיד שירכוש את מלוא השירותים מהרשות המקומית המפעילה (חברה בעלת מטרה יחידה) והגדרת אחריותה של הרשות המקומית המפעילה, שתיתן שירותים באמצעות תאגיד כאמור, לקיום הוראות החוק והכללים מכוחו;
 - קביעת הסדרים לעניין רשויות מקומיות שעקב קשיים משמעותיים לא צפוי כי יקימו תאגיד מים וביוב שיפעל בתחומן;
 - קביעת מנגנוני הכרעה שיחולו במקרה של מחלוקת בין השרים המוסמכים להתקין תקנות לפי ההסדר המוצע;
 - לעניין חובות היוועצות לפי ההסדר המוצע - קביעה כי אם הגורם שבו יש להיוועץ לפי ההסדר לא השיב בתוך תקופה שתקבע, יראו את חובת היוועצות עימו כאילו קוימה;
 - לגבי נושאים שנקבעה הסמכה להסדרים בתקנות - בחינת האפשרות לעגן הסדרים אלה בחקיקה ראשית;
 - הגדרת המונח "משק כספי סגור";
 - בחינת החובה להקים חברות אזוריות או להצטרף אליהן וביצוע התאמות בהוראות החוק הנוגעות לעניין זה;
 - בחינת האפשרות של רשות מקומית לפרוש מתאגיד מים וביוב שהקימו כמה רשויות מקומיות במשותף או מחברה אזורית;
 - קביעת הסדרים שיחולו על עובדי תאגידי המים והביוב שפעילותם תופסק בעקבות החלטת רשות מקומית להיות רשות מקומית מפעילה;

(ב) הוראות סעיף 6א1 (ב) לחוק העיקרי, בנוסחו בחוק זה, יחולו על רשות מקומית כאמור בסעיף קטן (א), ובלבד שקיבלה החלטה להפוך לרשות מקומית מפעילה לפי סעיף 6א1 לחוק העיקרי בנוסחו בחוק זה בתוך שנתיים מיום התחילה; בדיקת עמידתה של אותה רשות מקומית בתנאים האמורים באותו סעיף תבצע בתום שלוש השנים כאמור בסעיף קטן (א). לגבי השנתיים שקדמו למועד זה.

(ג) רשות מקומית כאמור בסעיף קטן (ב) תהיה פטורה מהחובה להפעיל את שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות חברה עד תום שנה מיום החלטת שר האנרגיה והתשתיות, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות הממשלתית למים וביוב, בדבר עמידתה בתנאים האמורים בסעיף 6א1 (ב) לחוק העיקרי בנוסחו בחוק זה; מועצת הרשות הממשלתית למים וביוב תמסור לשר את הנתונים הנדרשים לשם קבלת החלטתו לפי סעיף קטן זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

- קביעת הוראות משלימות לענין מעבר להפעלת משק המים והביוב על ידי רשות מקומית מפעילה, ובכלל זה בעניינים אלה: הסדרי נושים, היבטי מיסוי והעברת הנכסים מתאגיד המים והביוב לידי הרשות המקומית המפעילה.

- קביעת מועדים להתקנת תקנות ולקביעת כללים הנדרשים ליישום ההסדר המוצע;

- קביעת אמצעי אכיפה בשל הפרת ההוראות לפי ההסדר המוצע, בין השאר בשל אי-עמידה בתנאים למתן האישור להיות רשות מקומית מפעילה;

יוזם: חבר הכנסת איתן גינזבורג

